J. A. VAN STRAATEN Jr.

ARCHITECT - AMSTERDAM

UITGEVOERDE GEBOUWEN

PROJECTEN

REISSCHETSEN

384/M1

JAN HAMER & C°.

TELEGRAM-ADRES:
„TUBULAR" — AMSTERDAM
TELEPHOON No. 3067 INTERCOMMUNAAL

MACHINE-FABRIKANTEN
IJZERGIETERS
AMSTERDAM

HOOFDKANTOOR: FREDERIKSPL. 6-8
FILIALE: **LONDON E. C.**
63 QUEEN VICTORIA STREET

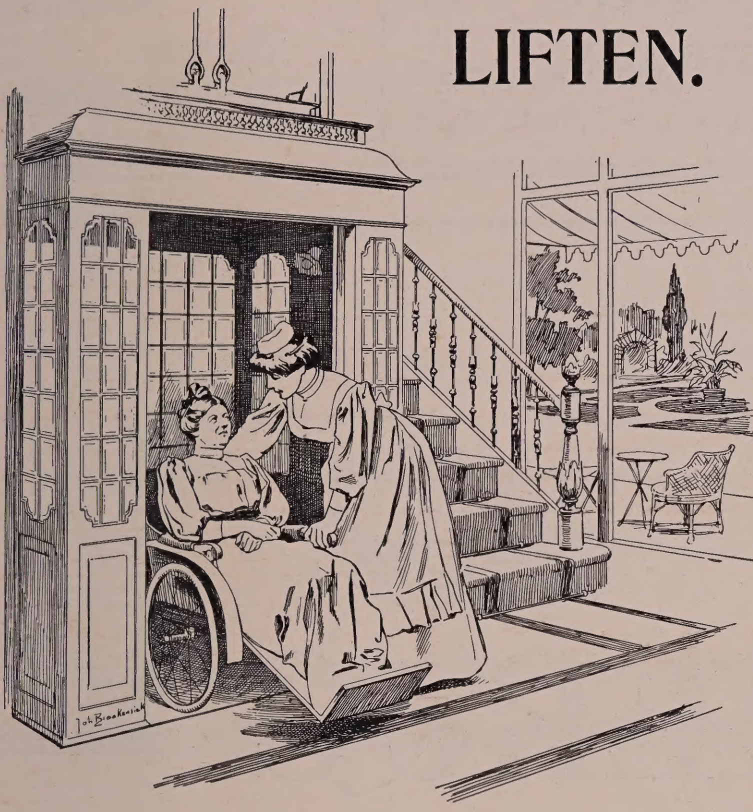

LIFTEN.

Onder de meer dan

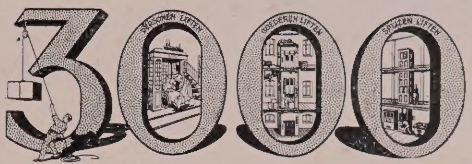

door ons uitgevoerde lift-installaties, in de verschillende **Koninklijke-, Rijks-, Provinciale-, Gemeente-, Spoorweg-, Fabrieks-** en **Particuliere gebouwen** hier te lande, komen voor het meerendeel **nabestellingen** voor, ook van **vele gebruikers die voorheen andere fabrikaten, zoowel binnen- als buitenlandsche, hadden toegepast.**

De **liftkooi-beveiligingen** zijn van beproefde constructie en het resultaat eener 30-jarige ervaring. De elders veelvuldig daarvoor toegepaste pallen, spiraal- en andere veeren, welke onbetrouwbaar en na korten tijd dan ook onbruikbaar worden, hebben wij vermeden, zoodat de veiligheid onzer apparaten in hooge mate verzekerd is.

WATERVOORZIENING
MET LUCHTDRUK.
Systeem CARRÉ.

VOOR HAND- EN MOTORISCHE KRACHT.

Voor het oppersen en verdeelen van water, ter vervanging van de hoogwater-reservoirs. **Gemakkelijkste, zekerste en eenvoudigste wijze van waterverzorging.**

WATER-ONTIJZERING. — WATER-FILTRATIE. — WATER-ONDERZOEK.

AANLEG VAN COMPLETE WATER-VOORZIENINGEN.

Leverden en installeerden voor de meest uiteenloopende doeleinden en **voor waterdrukhoogten van 20 tot 300 Meter** in **Rijks-, Gemeente-** en **Particuliere gebouwen,** waaronder voor Gemeentelijke waterverzorging en in Ziekenhuizen, Liefdegestichten, Sanatoria, Koloniehuizen, Weeshuizen, Gasthuizen, Pensionaten, Pastorieën, Hotels, Kasteelen, Villa's, Landhuizen, Post- en Telegraafgebouwen, Fabrieken, Schoolgebouwen, Modelboerderijen enz. enz.

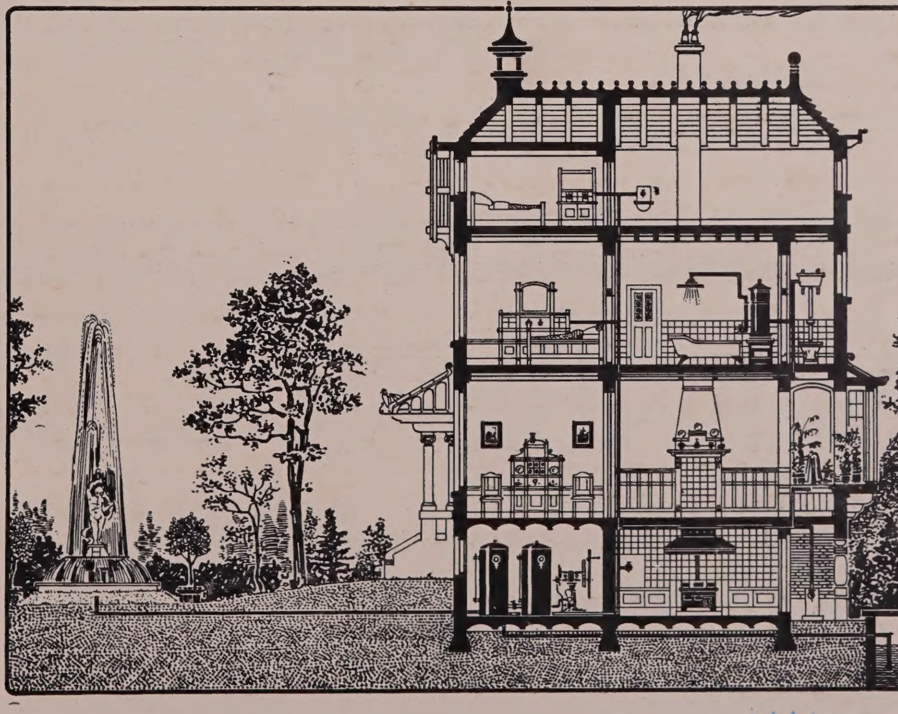

VENTILATIE-INRICHTINGEN
Systeem
BOYLE en WING.

INTERNAAT BOXTEL STAPELEN 10276
L A. 39

OUDSTE FIRMA IN NEDERLAND

NEDERLANDSCHE HUIS-TELEFOON MAATSCHAPPIJ

AMSTERDAM

FREDERIKSPLEIN 28 - TELEF. 5580

Ie klas Telefooninstallaties
Electr. Schelinstallaties
„ Klokkeninstallaties
„ Brandalarminstallaties
„ Apparaten voor hardhoorenden
„ Kerktelefoons
„ Kluiszekeringen, enz. enz.

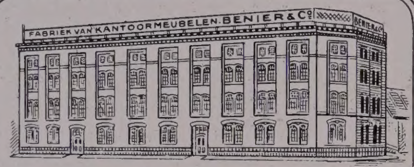

FABRIEK AMSTERDAM SCHINKELKADE 64.

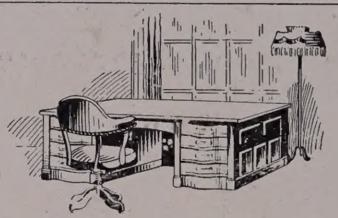

BENIER & Co.

KANTOOR= MEUBELEN

SHOW ROOMS

AMSTERDAM	HEERENGRACHT 433 b/h KONINGSPLEIN
ROTTERDAM	GLASHAVEN h. WIJNHAVEN
DEN HAAG	KNEUTERDIJK 10.
GRONINGEN	HEERESTRAAT 52.

WIJNBEEK & STANTS

IJZERHANDEL - SANITAIRE ARTIKELEN

AMSTERDAM - UTRECHT

AMSTERDAMSCHE FABRIEK VAN CEMENT-IJZERWERKEN
(SYSTEEM MONIER)

„WITTENBURG"

BRANDVRIJE- EN WATERDICHTE CONSTRUCTIES IN GEWAPEND BETON
OUDSTE ONDERNEMING OP DIT GEBIED HIER TE LANDE

KANTOOR:
AMSTERDAM, Singel 178 - Telefoon Intercommunaal 1740 N.

OPSLAGPLAATSEN:
AMSTERDAM, Gr. Wittenburgerstraat 108 - Telef. Interc. 10178 N.
UTRECHT, Croeselaan 299-301, bij het Merwedekanaal

GROENEVELD, VAN DER POLL & Cº

ELECTROTECHNISCHE FABRIEK

TELEFOONNUMMERS
N. 2078 EN N. 9078

AMSTERDAM

DE RUYTERKADE 41-42

TELEGRAM-ADRES:
„GROENPOL"

INSTALLATIËN VOOR ELECTRISCHE VERLICHTING EN
:: KRACHTOVERBRENGING VAN ELKEN OMVANG ::

TOEPASSING OP ELK GEBIED

UITVOERDERS DER COMPLETE ELECTRISCHE INSTALLATIE IN HET NIEUWE GEBOUW DER NAAML. VENN. MAGAZIJN „DE BIJENKORF", DAMRAK, AMSTERDAM

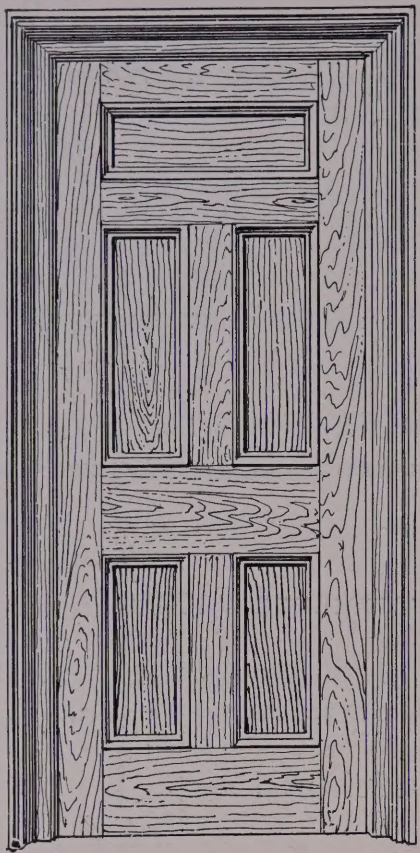

GILMOUR

PATENT DEUREN

zijn onmisbaar in gebouwen met centrale verwarming, daar zij niet scheuren of trekken. Iedere deur wordt volgens teekening van H.H. architecten in elk gewenschte houtsoort gemaakt.

Vraagt prospectus bij den Agent der Gilmour Hardwood Door Company:

W. BREITENSTEIN

ROKIN 30 ◇ AMSTERDAM

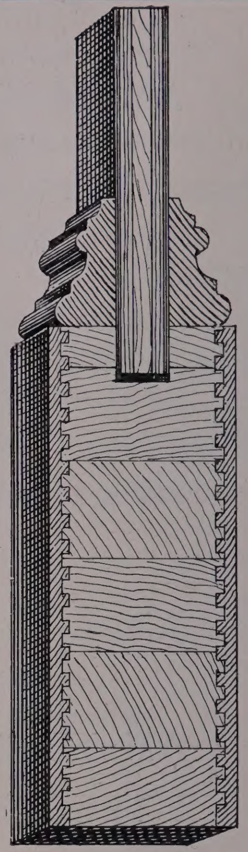

METHODE VAN CONSTRUCTIE

MARTIN

EN C° T E

SCHOORSTEENMANTELS- HAARDBEKLEEDINGEN.

VOORNAAMSTE ADRES VOOR

VLOER- en WANDTEGELS

ITAL. en ENG. MOSAÏK

TERRAZZO VLOEREN GRANITO

HOUTPARQUET VAN LOUIS DE WAELE

SECTIEL EN GEBAKKEN SCHOORSTEENEN

VAN JOOST THOOFT EN LABOUCHERE.

HOUTGRANIET (TORGAMENT.)

BUREAUX en MONSTERZALEN:
AAN HET ACHTEROOSTEINDE 2-4-6.
b/d HOOGESLUIS, AMSTERDAM.

AMSTERDAM

DEERNS & WESTERINGH

HOOFDKANTOOR: DEN HAAG - Fluw. Burgwal 1A | FILIAAL: ARNHEM - Kortestraat 2

CENTRALE VERWARMING
WARM- EN KOUDWATERVOORZIENING

VOLGENS IEDER SYSTEEM

"'T WOONHUYS"

DIR. F. J. ZEEGERS

AMSTERDAM

Vijzelstraat 56-60 Heerengracht 488

ARNHEM

Roggestraat 14

MEUBILEERINGEN
BETIMMERINGEN

volgens eigen ontwerpen of van H.H. Architecten

Inrichters van het Hotel "Bosch van Bredius" e.a.

DAS

Hollandsche Industrie!

Wij vestigen Uwe aandacht op onze **SPECIALE INRICHTING** tot het vervaardigen van **Schoorsteenmantels, Kolommen, Traptreden, Lambriseeringen, Waschtafels, Schakelborden** en alles wat op 't gebied van marmer vervaardigd wordt.

Magazijnen te **Amsterdam,** Bloemgracht 77
Rotterdam, Heerenstraat 5B
Utrecht, Biltstraat 30

Fabriek te **BEVERWIJK**

Beleefd aanbevelend,

de Fabriek van Marmerwerken

G. & J. COOL

J.G.KORSTEN
SANITAIR TECHNISCH
BUREAU
INTERC.TELEF.
NOORD No 1152
KONINGSPLEIN, A'DAM.

N. V. Nederlandsche Betonijzerbouw

Directeur: Dr. L. A. SANDERS

HOOFDKANTOOR:

AMSTERDAM - RAADHUISSTRAAT 35

TELEFOON:

DIRECTIE: N. 9174 - TECHNISCH BUREAU: N. 5554 - ADMINISTRATIE: N. 3572

FILIALEN:

ANTWERPEN

MEIRPLAATS 103 - TELEFOON 4010

ROTTERDAM

REGENTESSEHUIS, WIJNHAVEN 94a - TEL. 8758

SIEGWARTBALKENFABRIEK EN OPSLAGTERREIN:

DIEMERBRUG

DETAIL PERRONOVERKAPPING VAN HET STATION DER STAATSSPOORWEGEN TE MAASTRICHT

De Nederlandsche Betonijzerbouw belast zich met het maken van:
Alle werken in gewapend beton; vloeren volgens het Mushroom Systeem; Siegwartbalken; betonijzeren reservoirs en tanks, bestand tegen de inwerking van olie, petroleum enz.; waterbouwkundige en fundeeringswerken; heiwerken (met door stoom of electriciteit gedreven machines); oeverwerken en zinkstukken in gewapend beton, volgens Systeem ,,De Muralt''; rijszinkstukken.

NAAMLOOZE VENNOOTSCHAP

VAN DEN BERG & Co's METAALHANDEL

AMSTERDAM

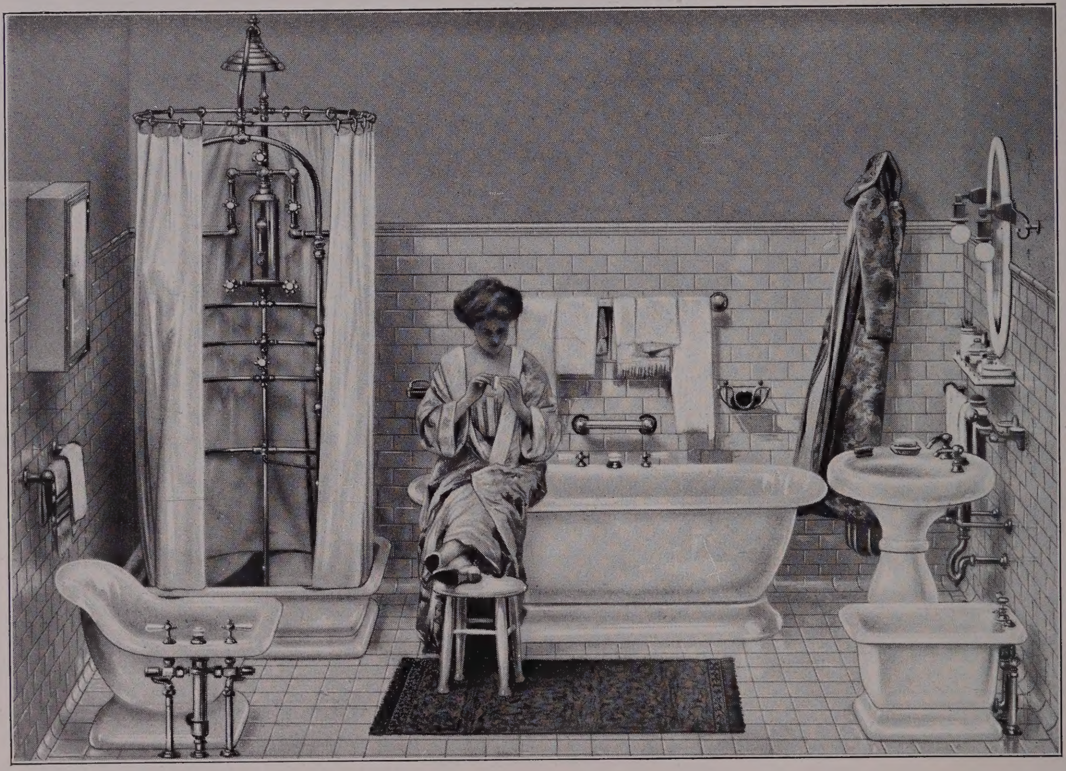

SANITAIRE ARTIKELEN

BIBLIOTHEEK VOOR DE
MODERNE HOLLANDSCHE ARCHITECTUUR

EERSTE BAND

AFLEVERING No. 1.

A. J. VAN STRAATEN Jr., ARCHITECT
TE AMSTERDAM

UITGEGEVEN DOOR
Dr. GUSTAV SCHUELER
TE BUSSUM
1916

J. A. VAN STRAATEN Jr.

ARCHITECT - AMSTERDAM

UITGEVOERDE GEBOUWEN

PROJECTEN

REISSCHETSEN

UITGEGEVEN DOOR
Dr. GUSTAV SCHUELER, UITGEVER
TE BUSSUM

GEDRUKT DOOR
DRUKKERIJ M. LINDENBAUM & Co.
TE AMSTERDAM

CLICHÉ'S VERVAARDIGD DOOR DE
CLICHÉFABRIEK
DER DRUKKERIJ „SENEFELDER"
TE AMSTERDAM

INHOUD

Plaat

Groote Markt te Brussel, Penteekening 1
Winkelhuis voor de Koninklijke Utrechtsche Sigarenfabriek H. G. & M. A. Hagen, Utrecht 2
Villa van den Heer Felix Gompertz te Bussum 3
Rijwiel- en Autofabriek „Simplex", Overtoom, Amsterdam 4
Oud-Hollandsche Kamer in het Stedelijk Museum te Utrecht (Aquarel) 5
Prinsenkamer in het Nederlandsch Museum (Rijksmuseum) te Amsterdam (Aquarel) 6
Woonhuis van den Heer Jos. van de Loo te Dieren ... 7
Woonhuis van den Heer Jos. van de Loo, Huiskamer .. 8
Landhuis van den Heer M. van Notten te Vogelenzang . 9
Landhuizen in het Haarlemmerhoutpark te Heemstede .. 10
Huize „Eemhoeve" van den Heer Sterneberg te Baarn . 11
Hotel in het Bosch van Bredius te Naarden-Bussum 12
Hotel in het Bosch van Bredius te Naarden-Bussum 13
Landhuis van Baron Quarles de Quarles te Vogelenzang 14
Landhuis van Baron Quarles de Quarles te Vogelenzang 15
Woonhuis van den Heer Ant. W. M. Mensing, Museumplein, Amsterdam 16
Levensverzekering-Maatschappij „Piëtas" te Utrecht, Voor- en Zijgevel 17
Levensverzekering - Maatschappij „Piëtas", Torenbeeld (beeldhouwer Retera) 18
Levensverzekering-Maatschappij „Piëtas", als voren (niet uitgevoerd) 19
Levensverzekering-Maatschappij „Piëtas", Vestibule 20
Levensverzekering-Maatschappij „Piëtas", Kantoor voor het Personeel 21
Levensverzekering-Maatschappij „Piëtas", Vergaderzaal .. 22
Levensverzekering-Maatschappij „Piëtas", Hoofdingang .. 23
Levensverzekering-Maatschappij „Piëtas", Kantoor van den Onderdirecteur 24
Friesch-Groningsche Hypotheekbank, Afd. Amsterdam, Heerengracht 442 25

Plaat

Friesch-Gron. Hypotheekbank, als voren, Privékantoor .. 26
Kantoorgebouw de Vries & Co., Rokin 65-67, Amsterdam, Hoekvenster 27
Kantoorgebouw de Vries & Co., als voren, Hoofdingang 28
Nederlandsch-Indische Escompto-Maatschappij, Keizersgracht 573-575, Amsterdam 29
Ned.-Indische Escompto-Maatschappij, Bureau voor het Personeel 30
Ned.-Indische Escompto-Maatschappij, Kantoor der Procuratiehouders 31
Ned.-Indische Escompto-Maatschappij, Directeurskamer . 32
Ned.-Indische Escompto-Maatschappij, Vergaderzaal 33
Ned.-Indische Escompto-Maatschappij, Trap 34
Ned.-Indische Escompto-Maatschappij, Hal 35
Sigarenwinkel hoek Utrechtschestraat en Prinsengracht, Amsterdam 36
Kantoor- en Winkelgebouw van de Firma C. A. Volk, Heerengracht 435-437, Amsterdam, Voorgevel 37
Kantoor- en Winkelgebouw van de Firma C. A. Volk, als voren, Vestibule 38
„De Bijenkorf", Damrak, Amsterdam, Voor- en Zijgevel 39
Opslagplaats en Drogerij van de Imp. Tobacco Co. of Great Britain and Ireland, over het Y, Amsterdam 40
Fabriek van de Firma Benier & Co., Amsterdam 41
Garage en remise van de Amst. Rijtuig-Maatschappij, met torenwoningen, hoek Valerius- en Hendrik Jacobszstraten, Amsterdam 42
Project voor de Noord-Nederlandsche Opera met hotel-restaurant en plan voor verschillende huizen (terrein van de IJsclub) te Amsterdam. Plattegrond 43
Project voor de Noord-Nederlandsche Opera met hotel-restaurant, en plan voor verschillende woonhuizen. Als voren, de Gebouwen 44
Project voor een hotel op den Dam te Amsterdam. Aanzicht der beide gevels (links „De Bijenkorf") 45

J. A. VAN STRAATEN Jr.

Aan een korte toelichting bij afbeeldingen van werken door den architect wiens naam hierboven staat, mogen eenige bijzonderheden over zijn opleiding en de omstandigheden, waaronder hij zich heeft kunnen ontwikkelen, voorafgaan.

Hij werd 28 Januari 1862 geboren te Utrecht, uit een geslacht, waarin de beeldende kunsten en met name de bouwkunst, erfelijk mogen worden genoemd. Een oud-oom, Joh. van Straaten (1790-1857), medeoprichter der Maatschappij tot bevordering der Bouwkunst, heeft zich groote bekendheid verworven als schrijver over de techniek der bouwkunst, maar ook als practicus. Onder meer is hij de feitelijke uitvoerder geweest van de Beurs van Zocher, van de Mozes en Aäronskerk, het College „Zeemanshoop" en andere werken. Zijn grootvader, B. v. Straaten, was een landschapschilder, die in 1807 te Utrecht het Genootschap „Kunstliefde", een teekenacademie in den ouden trant, stichtte en waarvan hij als de eerste directeur lange jaren de leiding heeft gevoerd. Diens zoon, J. A. van Straaten (Sr.), heeft zich in zijn vaderstad zeer verdienstelijk gemaakt als bouwkundige en uitvoerder van vele werken. Zoo heeft hij met name op den Maliesingel een begin gemaakt met de uitbreiding van Utrecht en deze ook voor een deel uitgevoerd. Een zoon en naamgenoot van laatstgenoemde is degeen wiens loopbaan hier nader wordt beschreven.

Kathedraal van Wells in Somersetshire.

J. A. van Straaten Jr. ontving, na de lagere school, zijn opleiding op de Hoogere Burgerschool te Rolduc, waar hij den drie-jarigen cursus voltooide. Toen stelde zijn vader hem voor de keuze: de Academie te Antwerpen of een plaats op het bureau van den architect P. J. H. Cuypers te Amsterdam. Zonder aarzelen koos hij het laatste, omdat een opleiding onder den heer Cuypers toen reeds als een bijzondere gelegenheid en een voorrecht werd begeerd. Aldus kwam hij in 1879 op het uitgebreide bureau, gevestigd in „Oud-Leyerhoven" in de (nog toekomstige) Tesselschadestraat, waar zoovele architecten den grondslag hebben gelegd voor hun theoretische en practische ontwikkeling. Chef van het bureau van den architect der Rijks-Museumgebouwen was toenmaals L. Beirer, chef van 's heeren Cuypers particulier bureau P. Snickers. Tot de medewerkers, ouderen en jongeren, behoorden Aug. van Delden, de latere directeur van de Haagsche Teekenacademie, de begaafde Duitscher Rettenbacher, A. Mulder, een toekomstige Rijksarchitect, John Croll, in later tijd architect in Londen, Klinkhamer, thans hoogleeraar aan de Technische Hoogeschool te Delft. Voorts nog een aantal anderen, die

zich als architecten in verschillende richting bekend hebben gemaakt: Eduard Cuypers, Schill, Haverkamp, Van Lookeren Campagne, Beckers, Droste, Tonnaer, Vergouwen, Jolink, Van de Pavert, Bruning, Hulswit. Zij stonden in het eerste gelid van de velen die in later jaren op dit bureau mede hun loopbaan konden aanvangen en met meer of minder geluk voortzetten.

Onder de bezielende en kundige leiding van den heer Cuypers was hier gelegenheid, kennis te verkrijgen van de bouwkunst in haar verschillende onderdeelen, inzonderheid van de gothiek en de Hollandsche renaissance, van het ornament en de materialen. Vooral op goed en zorgvuldig teekenen werd nadruk gelegd en zoozeer werd dit als hoofdzaak en eisch beschouwd, dat de jongeren iederen morgen naar de Quellinusschool moesten, toen onder leiding van Edouard Collinet, om te teekenen naar pleister of te boetseeren. Op het bureau zelf werden zij, naar de mate hunner verkregen vaardigheid, aan het werk gezet, vooral aan het detailleeren van verstrekte schetsen.

Het was een tijd van groote en opgewekte werkzaamheid. Het uitgebreide bureau arbeidde aan den bouw van een aantal kerken, door geheel Nederland verspreid, aan woonhuizen in de naaste omgeving, in de Vondelstraat, de Tesselschade- en de Roemer Visscherstraat. En daarbij waren zulke groote werken in wording als het Rijksmuseum en het Centraalstation.

Trap van de Kathedraal naar het Bisschoppelijk Paleis.

Ongetwijfeld vormde een dergelijk milieu een goede leerschool voor den aankomenden architect, ook al gaf het geen gelegenheid voor ontwikkeling in ruimer beteekenis. Voor Van Straaten duurde deze leertijd ongeveer vijf jaar. In 1883 vertrok hij naar Londen, waar hij het bijzondere voorrecht genoot, gedurende twee jaren leiding te ontvangen van den bekenden en kundigen bouwmeester Robert Ides. In de avonduren bezocht hij de Royal Academy, waarvan het Architectural Department onder leiding stond van Phine Spiers, met medewerking van bekende architecten als Norman Shaw, A. Waterhouse en Pearson. Wel huldigden zij in hoofdzaak denzelfden bouwtrant, maar de individualiteit liet zich bij deze scheppende kunstenaars gelden, zoodat bij het ontwerpen aan de Academy waarlijk geen sprake was van eenzijdigheid. Vanzelf werd hier bij den jongen Van Straaten den drang gewekt om de Italiaansche renaissance in haar eigen geboorteland te zien en te bestudeeren. Gretig greep hij de gelegenheid aan die zich aanbood. In gezelschap van een jongen collega met name R. C. Sturgis — thans voorzitter van het Institute of American Architects — vertrok hij naar Florence om vandaar uit een studiereis te maken door geheel noordelijk Italië. Gedurende die reis van vijf maanden, waarbij zij trokken van plaats tot plaats, maakten de jongelui voortdurend schetsen en opmetingen van velerlei monumenten. Zij deden dit trouwens ook op de terugreis naar het Noorden. Een penteekening van de Groote Plaats te Brussel geeft daaraan een herinnering (pl. 1). Met dezen nuttigen en leerzamen tocht had onze landgenoot trouwens nog een ander en een grooter doel. De reis moest hem een voorbereiding zijn voor de verwezenlijking van een vurigen wensch: om practisch te gaan werken in Noord-Amerika. Die wensch is ten volle bevredigd, want aan het einde van zijn Italiaansche reis is Van Straaten, na een kort verblijf in het vaderland, naar de Vereenigde Staten vertrokken.

In dit land van onbeperkte vrijheid en van onbeperkte mogelijkheden treedt de persoonlijkheid van den architect krachtig op den voorgrond. Het scheppend vermogen en de compositie worden niet aan banden gelegd, zoodat ieder zijn eigen denkbeelden kan uitvoeren, zonder dwang van leermeesters of van eigenlijke mode in architectuur of constructie. Wat echter niet kon verhinderen, dat de bouwkunst hier in tamelijk snelle opvolging velerlei stijlen heeft doorloopen. Naar tijdsorde is de rij geopend door de zoogenaamde „colonial style", die der eerste kolonisten van Nederlandschen en Engelschen oorsprong. Deze is vertegenwoordigd door eer-

biedwekkende gebouwen, welke hier, in de toentertijd boschrijke oostelijke staten, meerendeels van hout zijn opgetrokken. De volgende perioden stonden voornamelijk onder Engelschen invloed, reeds blijkens de namen Queen Bess, Queen Ann en Adams. De Italiaansche, daarna de Fransche renaissance, traden domineerend op en zij werden gevolgd door alle Lodewijk-stijlen en die van het Keizerrijk. In een latere periode werden zij alle weer verdrongen, toen Richardson met zijn volgelingen de Romaansche architectuur in toepassing en in groote eere bracht. Doch ook deze richting was opgeschreven om na eenigen tijd onder te gaan, toen men ging streven naar een eigen, een echt Amerikaanschen stijl.

In het reusachtige veld van activiteit, dat de Nieuwe Wereld aanbood, deed Van Straaten het diepe besef op, dat in zulk een snelle opvolging van elkander verdringende stijlen geen enkelen een lange levensduur is beschoren, evenmin trouwens als b.v. in Duitschland het geval is, waar de jacht naar het nieuwe, „nie gezuvor dagewesene", het gevolg heeft dat een „modern" gebouw na gemiddeld twintig jaar ten doode is opgeschreven, gedoemd om door een ander te worden vervangen.

Bijna negen jaar heeft Van Straaten in Amerika, detailleerend, maar ook scheppend en uitvoerend gearbeid, naast of in samenwerking met reeds vermaarde oudere of talentvolle jonge kunstenaars. Zoo heeft hij kunnen werken aan de totstandkoming van vele gebouwen, o.a. volgens opdrachten van F. Ames, den bekenden directeur van de Union Pacific, van de familie Thayer en met name van J. Pierpont Morgan Jr., het tegenwoordige hoofd van de firma. Deze tijd vol werkzaamheid in Amerika, is zijn werkelijke, zijn practische leertijd geweest en deze leerjaren hebben hem den ruimen blik geschonken welke in vele zijner latere werken duidelijk tot uitdrukking is gekomen.

In 1892 keerde de nu gerijpte architect naar Nederland terug, waarna hij zich te Amsterdam blijvend heeft gevestigd. Niet lang na zijn terugkeer, heeft hij een voordracht gehouden in de „Bouwkunst" over landelijke woningen.

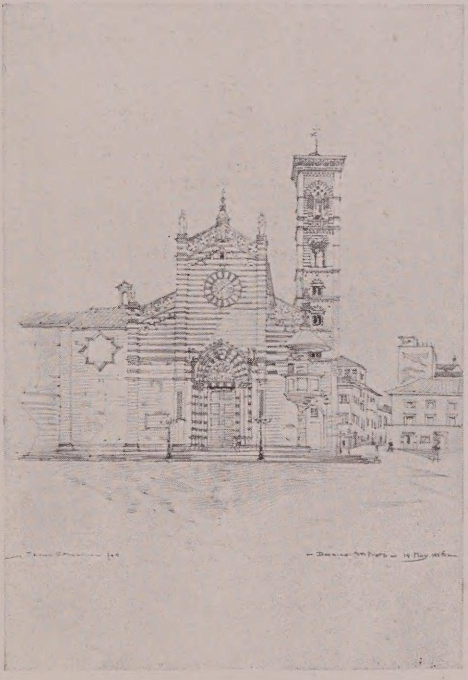

Duomo St. Prato.

Zijne meeningen heeft de spreker van dien avond spoedig in practijk gebracht. Reeds in 1895 bouwde hij voor den heer Felix Gompertz te Bussum een villa (thans bewoond door Dr. Beyerman), welke mag gelden als een voorbeeld dat door vele andere is gevolgd (pl. 3).

Op uitnoodiging van zijn vroegeren leermeester, den heer Cuypers, ontwierp Van Straaten in dezen tijd (1895) plannen voor boerderijen en boerenhuizen, voor de omgeving van het kasteel „de Haer". Zij vormden gedeelten van het nieuwe dorp Haarzuylens, dat op grooten afstand van het kasteel werd gebouwd, nadat het oude, vlak daarbij gelegen gehucht van boerenstulpen was afgebroken. (De hier bedoelde teekeningen zijn gereproduceerd in „Architectura", jaarg. 1896, No. 39, en in „Hedendaagsche Kunst", jaarg. VII, No. 291.)

Van weer geheel anderen aard was een opdracht om in Rouaan schetsen te maken in het oude Paleis van Justitie, en dit ten behoeve van de decoratie eener zaal in het kasteel „de Haer".

Intusschen werden reeds gebouwen van verschillenden aard uitgevoerd. Daarbij (in 1894) een winkelhuis met bovenwoning voor de Kon. Utrechtsche Sigarenfabriek, firma H. G. & M. A. Hagen, aldaar (pl. 2) en (1896) het belangrijke gebouw van de Rijwielenfabriek „Simplex" te Amsterdam (pl. 4).

Uit dien eersten tijd dateeren ook een paar waterverfteekeningen naar interieurs in oud-Hollandschen trant (pl. 5 en 6).

Maar de buitenhuizen, woningen en villa's in landelijke omgeving bleven in het oeuvre van dezen architect een ruime plaats innemen. Ook zonder naar volledigheid te streven kunnen de volgende hier naar tijdsorde worden vermeld.

Het huis „Boschvliet" van den heer Van der Breggen te Bloemendaal (1898); het huis „Welgelegen" van den heer Jos. van de Loo te Dieren (1900, pl. 7 en 8); het landhuis van den heer M. van

Notten te Vogelenzang (1900, pl. 9); dat van den heer Allard te Geertruidenberg (1901); verschillende huizen in het Haarlemmerhoutpark onder Heemstede (1902, pl. 10); het buitenhuis van den heer Huizinga te Zeist (1904); huize „Eemhoeve" van den heer Sterneberg te Baarn (1906, pl. 11); het huis van den heer H. Povel te Bussum (1907); de villa van den heer W. Dresselhuys te Culemborg (1907); de woning van den heer Rud. Jurgens te Nijmegen (1907); die van den heer Jos. Heureux te Brussel en, in hetzelfde jaar (1909), het hotel in het Bosch van Bredius te Naarden (pl. 12 en 13), evenals de villa van Baron Quarles de Quarles te Vogelenzang (pl. 14 en 15); daarop (1910) villa „Nieuw-Beerschoten" van den heer Van Dorsser te Zeist-Driebergen.

Naar tijdsorde kan men deze reeks van woonhuizen als afgesloten beschouwen door de uit den jongsten tijd (1911) dagteekenende woning van den heer Ant. W. M. Mensing achter het Rijksmuseum te Amsterdam (pl. 16).

Te midden van deze werken waren reeds verschillende groote utiliteitsgebouwen tot stand gekomen en andere zouden nog volgen. De voornaamste worden hier slechts kortelijk aangeduid met verwijzing naar de afbeeldingen, welke reeds voor zichzelf spreken, te weten:

St. Bavo te Haarlem.

Oude Kerk,
Groote Markt, Rotterdam.

de Levensverzekering „Piëtas" te Utrecht (1905, pl. 17 tot 24);

voorts alle te Amsterdam, de kantoorgebouwen, van:

de Friesch-Groningsche Hypotheekbank (1906, pl. 25 en 26);

het passagebureau van de cargadoorsfirma De Vries & Co. (1906, pl. 27 en 28);

de Nederl.-Indische Escompto-Maatschappij (1909, pl. 29 tot 35);

het magazijn voor een filiaal van de Kon. Utrechtsche Sigarenfabriek H. G. & M. A. Hagen te Utrecht, in de Utrechtschestraat te Amsterdam (1909, pl. 36);

het magazijn van de firma C. A. Volk, in pelterijen c. a. (1914, pl. 37 en 38)

en ten slotte, als het allergrootste uit den jongsten tijd (1911-1913), „De Bijenkorf" op het Damrak te Amsterdam (pl. 39).

Deze reeks van werken werd afgewisseld en aangevuld door een aantal fabrieken. Daarbij die voor de meergenoemde Kon. Utrechtsche Sigarenfabriek firma H. G. & M. A. Hagen, aldaar; van de firma Wed. Bontamps te Venlo; Dresselhuys te Culemborg; Herm. Oldenkott & Zonen, N. Z. Kolk; Brummer & Co., Barentszkade; J. C. Boldoot, Sloterdijk; Benier & Co., Schinkelkade, Amsterdam; The Imperial Tobacco Cy. (pl. 40), mede aldaar.

„De Bijenkorf" was reeds voorafgegaan (1912) door het uitgebreide complex voor de Amsterdamsche Rijtuig Maatschappij, op den hoek van de Valerius- en de Hendrik Jacobszstraten te Amsterdam, waar boven stallen en garages afzonderlijke heerenwoningen werden opgetrokken (pl. 42).

Bij de afbeeldingen van uitgevoerde gebouwen is ook plaats verleend aan een tweetal belangrijke plannen die door bijzondere omstandigheden niet tot verwezenlijking zijn gebracht. Hierbij ten eerste een groot plan voor de Noord-Nederlandsche Opera (1909), waarbij een groote concert- en schouwburgzaal in verband werd gebracht met de exploitatie van verschillende woonhuizen. Dit groote gebouw was gedacht op het terrein, tegenwoordig door de Amsterdamsche IJsclub ingenomen (pl. 43 en 44). Ten tweede (1911) dat voor een groot hotel op den Dam, tegenover het Paleis, met „De Bijenkorf" ter linkerzijde (pl. 45).

Plaat 1. Groote Markt te Brussel, Penteekening.

Plaat 2. Winkelhuis voor de Koninklijke Utrechtsche Sigarenfabriek H. G. & M. A. Hagen, Utrecht.

Plaat 3. Villa van den Heer Felix Gompertz te Bussum.

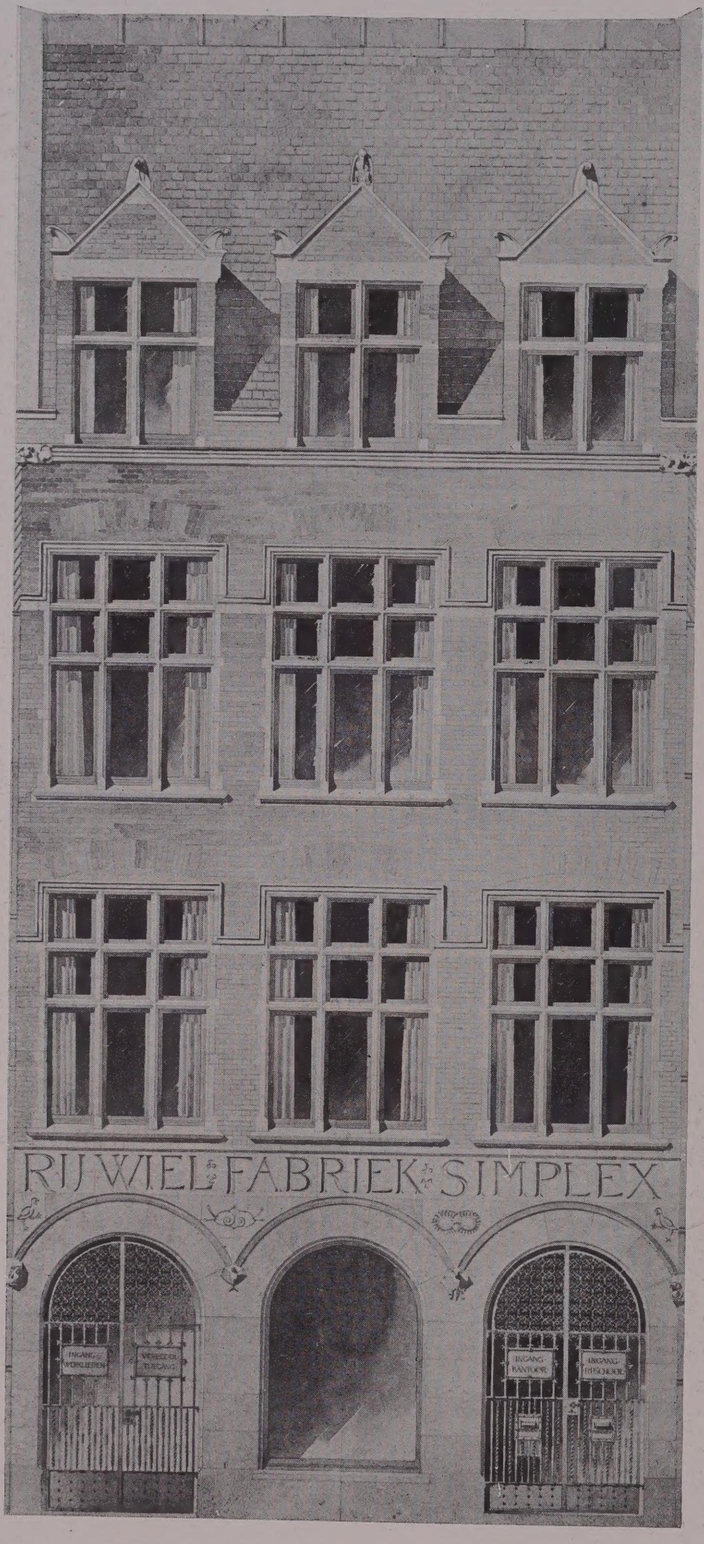

Plaat 4. Rijwiel- en Autofabriek „Simplex”,
Overtoom, Amsterdam.

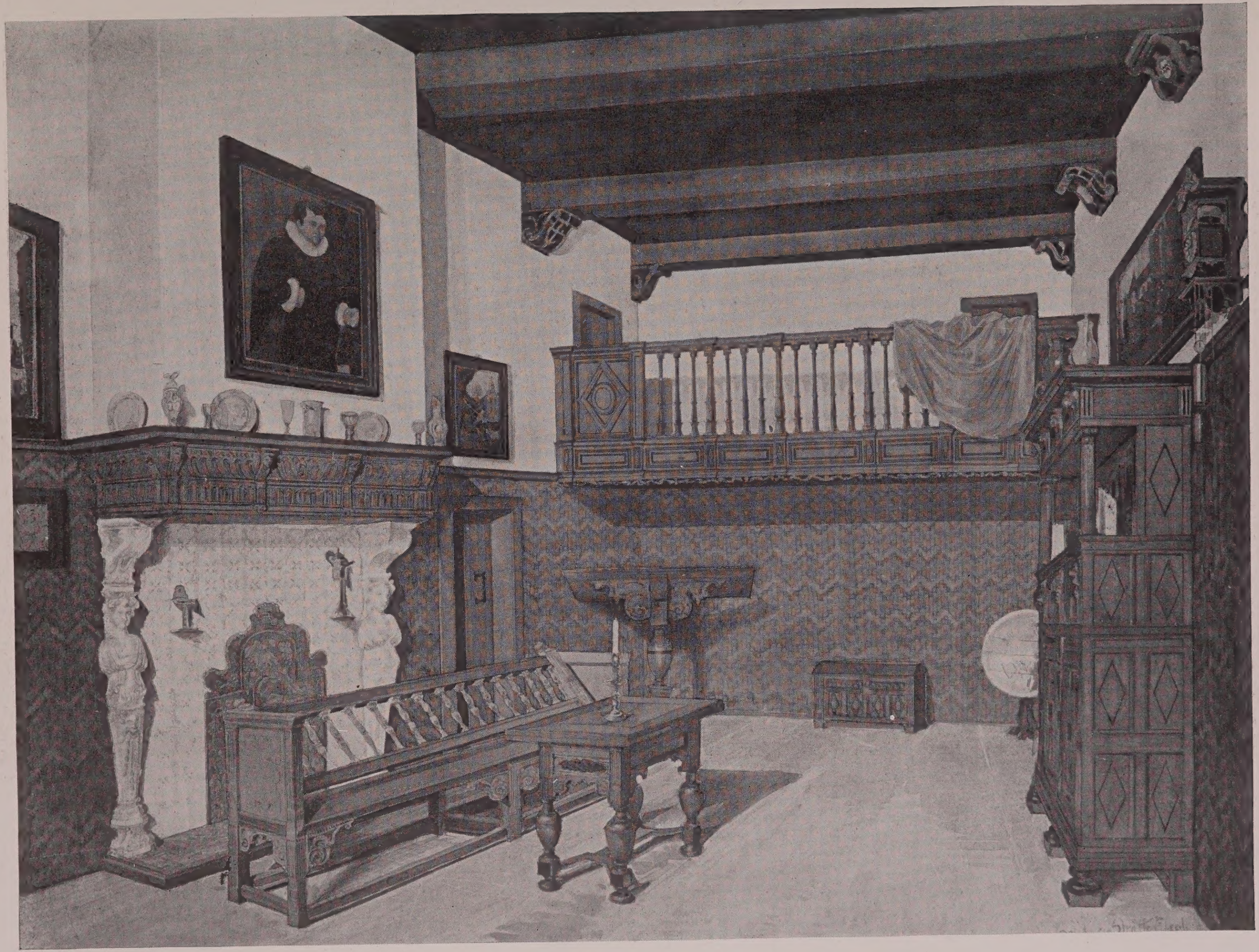

Plaat 5. Oud-Hollandsche Kamer in het Stedelijk Museum te Utrecht (Aquarel).

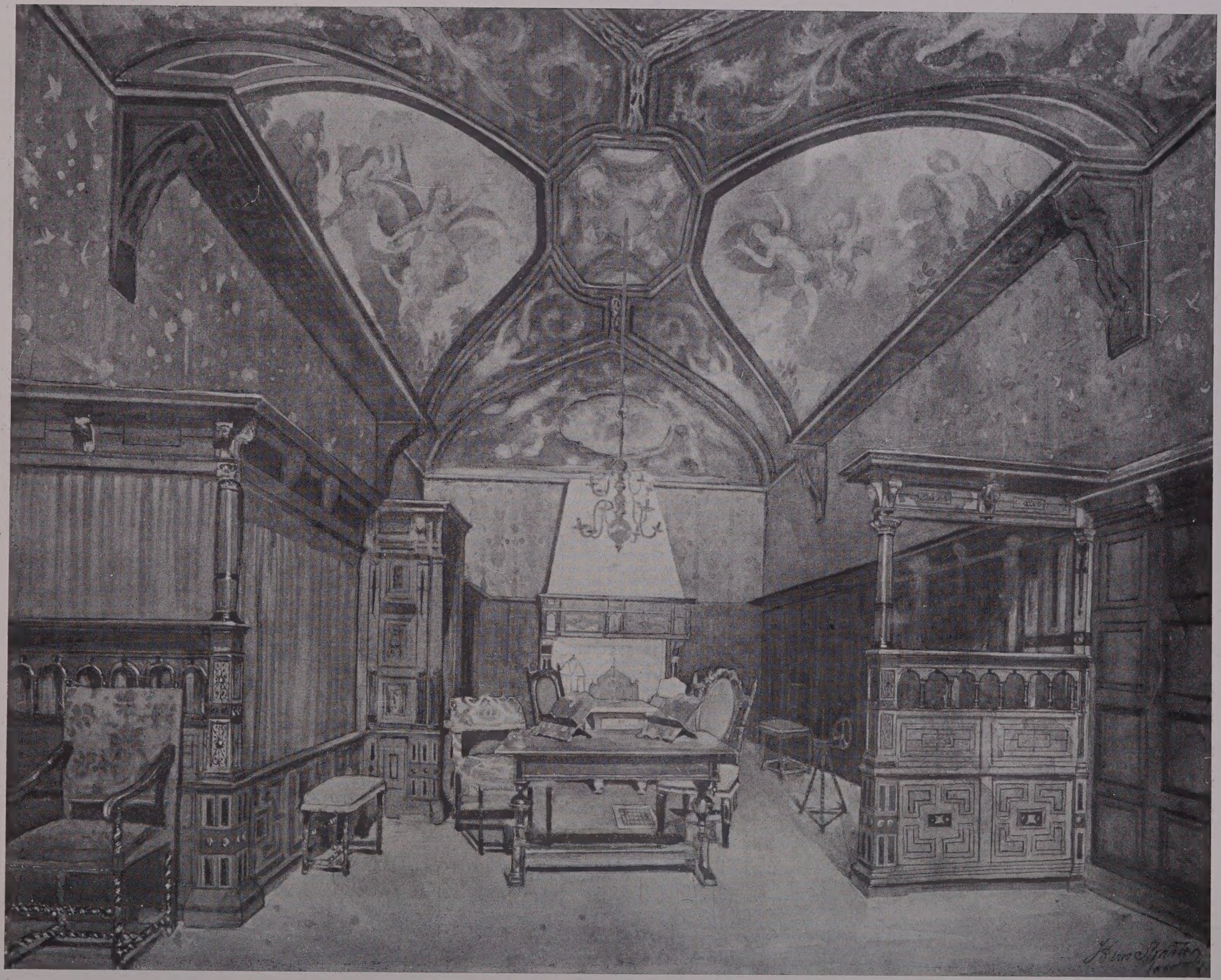

Plaat 6. Prinsenkamer in het Nederlandsch Museum (Rijksmuseum) te Amsterdam (Aquarel).

Plaat 7. Woonhuis van den Heer Jos. van de Loo te Dieren.

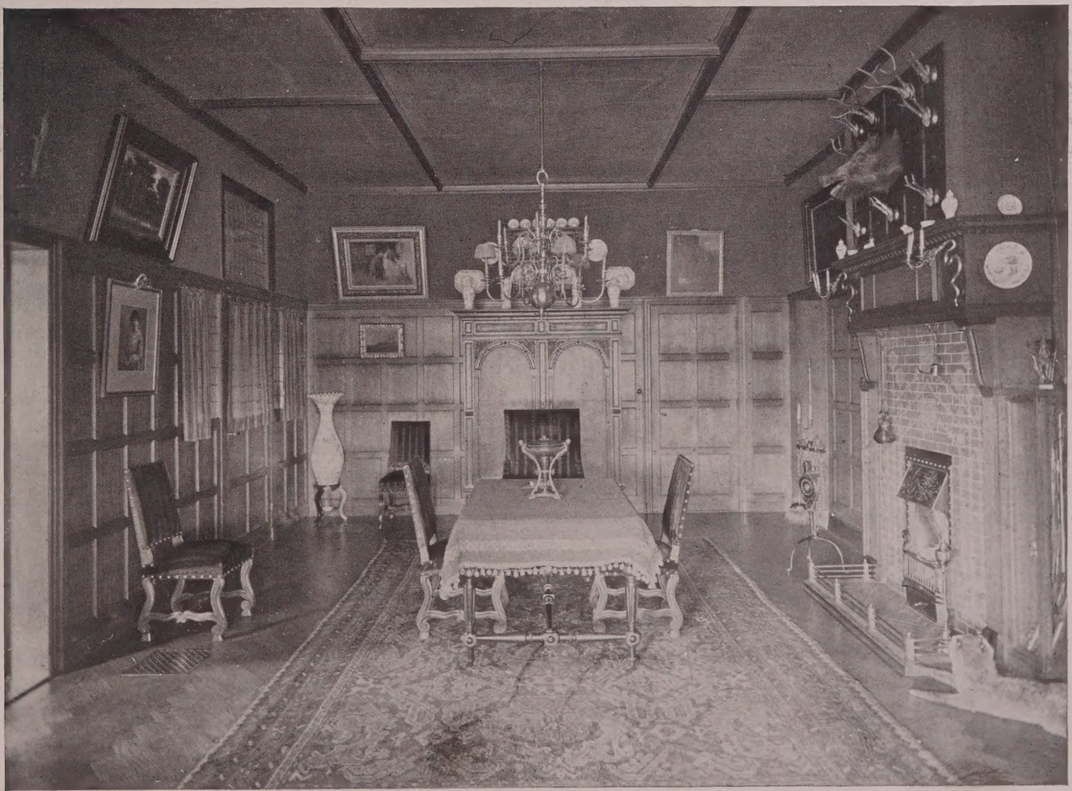

Plaat 8. Woonhuis van den Heer Jos. van de Loo, Huiskamer.

Plaat 9 Landhuis van den Heer M. van Notten te Vogelenzang.

Plaat 10. Landhuizen in het Haarlemmerhoutpark te Heemstede.

Plaat 11. Huize „Eemhoeve" van den Heer Sterneberg te Baarn.

Plaat 12. Hotel in het Bosch van Bredius te Naarden-Bussum.

Plaat 13. Hotel in het Bosch van Bredius te Naarden-Bussum.

Plaat 14. Landhuis van Baron Quarles de Quarles te Vogelenzang.

Plaat 15. Landhuis van Baron Quarles de Quarles te Vogelenzang.

Plaat 16. Woonhuis van den Heer Ant. W. M. Mensing, Museumplein, Amsterdam.

Plaat 17. Levensverzekering-Maatschappij „Piëtas" te Utrecht, Voor- en Zijgevel.

Plaat 18. Levensverzekering-Maatschappij „Piëtas", Torenbeeld (beeldhouwer Retera).

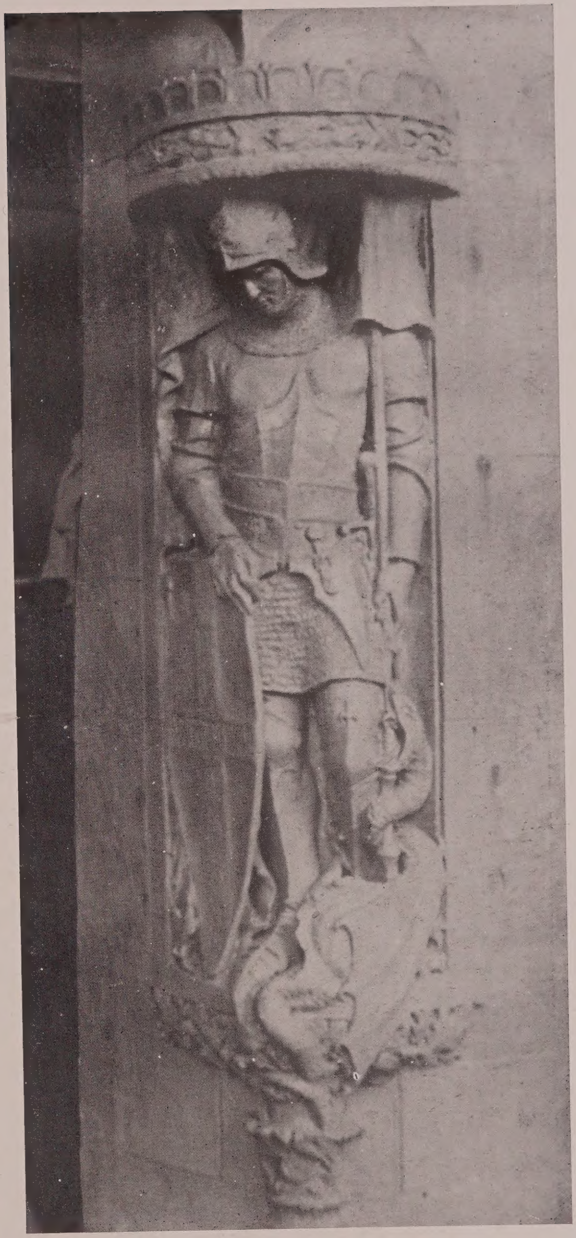

Plaat 19. Levensverzekering-Maatschappij „Piëtas", als voren (niet uitgevoerd).

Plaat 20. Levensverzekering-Maatschappij „Piëtas", Vestibule.

Plaat 21. Levensverzekering-Maatschappij „Piëtas", Kantoor voor het Personeel.

Plaat 22. Levensverzekering-Maatschappij „Piëtas", Vergaderzaal.

Plaat 23. Levensverzekering-Maatschappij „Piëtas”, Hoofdingang.

Plaat 24. Levensverzekering-Maatschappij „Piëtas", Kantoor van den Onderdirecteur.

Plaat 25. Friesch-Groningsche Hypotheekbank, Afd. Amsterdam, Heerengracht 442.

Plaat 26. Friesch-Groningsche Hypotheekbank, als voren, Privékantoor.

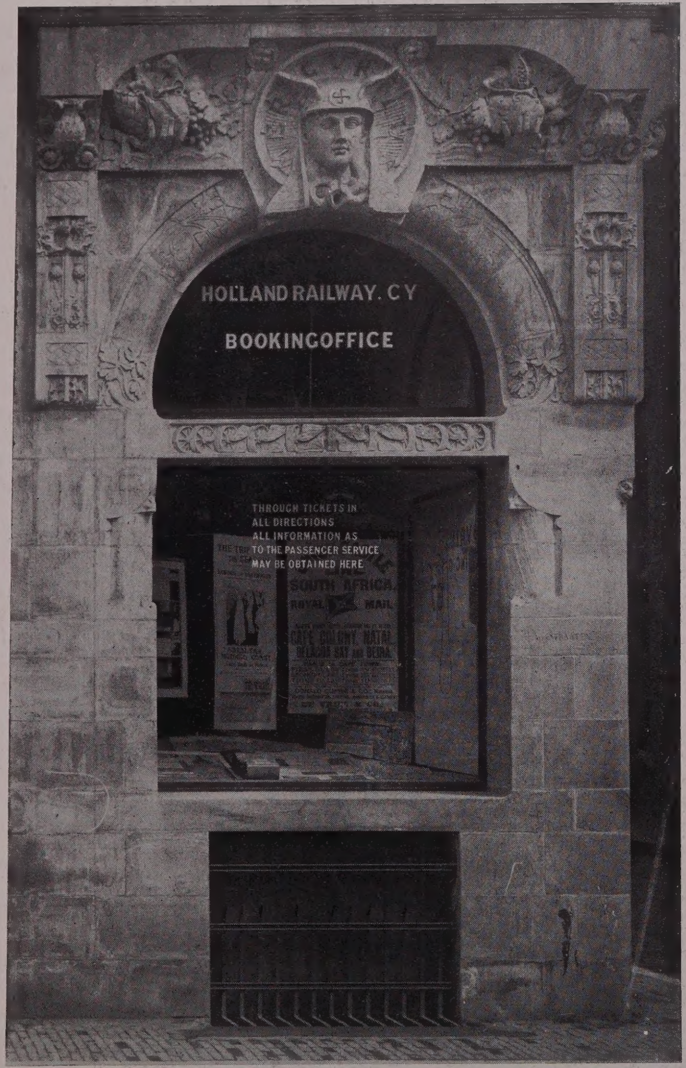

Plaat 27. Kantoorgebouw de Vries & Co., Rokin 65-67
te Amsterdam, Hoekvenster.

Plaat 28. Kantoorgebouw de Vries & Co.,
als voren, Hoofdingang.

Plaat 29. Nederlandsch-Indische Escompto-Maatschappij, Keizersgracht 573-575, Amsterdam.

Plaat 30. Nederlandsch-Indische Escompto-Maatschappij, Bureau voor het Personeel.

Plaat 31. Nederlandsch-Indische Escompto-Maatschappij, Kantoor der Procuratiehouders.

Plaat 32. Nederlandsch-Indische Escompto-Maatschappij, Directeurskamer.

Plaat 33. Nederlandsch-Indische Escompto-Maatschappij, Vergaderzaal.

Plaat 34. Nederlandsch-Indische Escompto-Maatschappij, Trap.

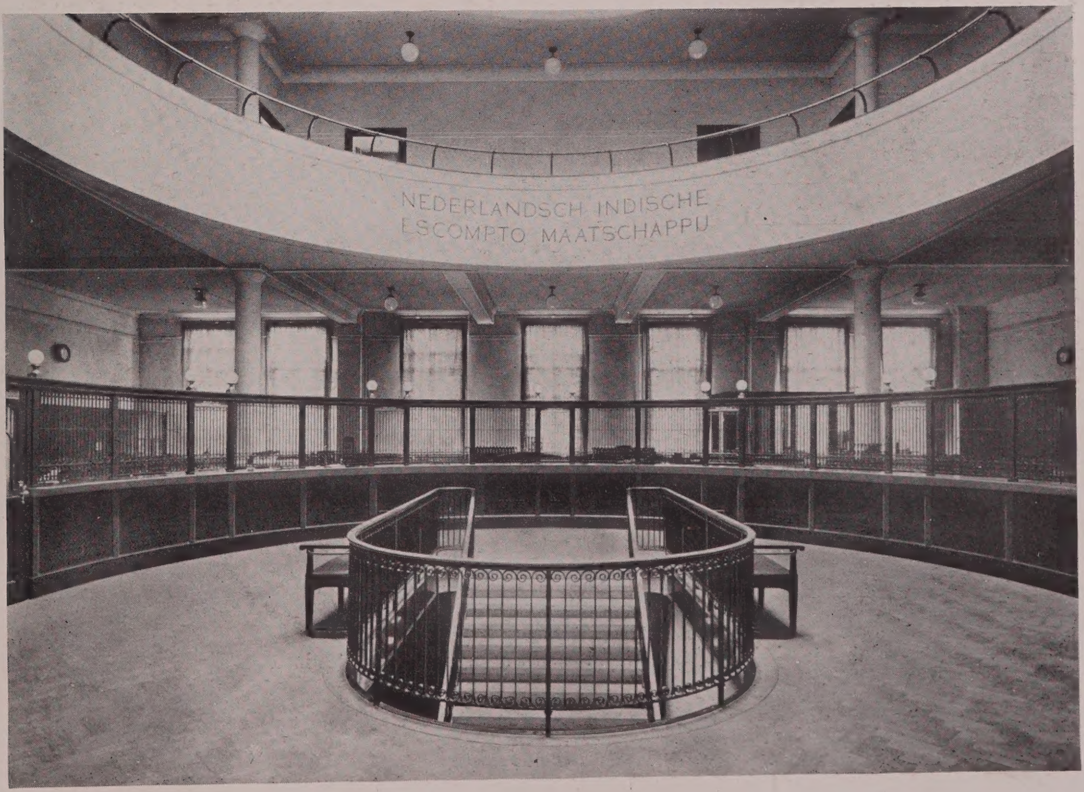

Plaat 35. Nederlandsch-Indische Escompto-Maatschappij, Hal.

Plaat 36. Sigarenwinkel hoek Utrechtschestraat en Prinsengracht, Amsterdam.

Plaat 37. Kantoor- en Winkelgebouw van de Firma C. A. Volk,
Heerengracht 435-437, Amsterdam, Voorgevel.

Plaat 38. Kantoor- en Winkelgebouw van de Firma C. A. Volk, als voren, Vestibule.

Plaat 39. „De Bijenkorf", Damrak, Amsterdam, Voor- en Zijgevel.

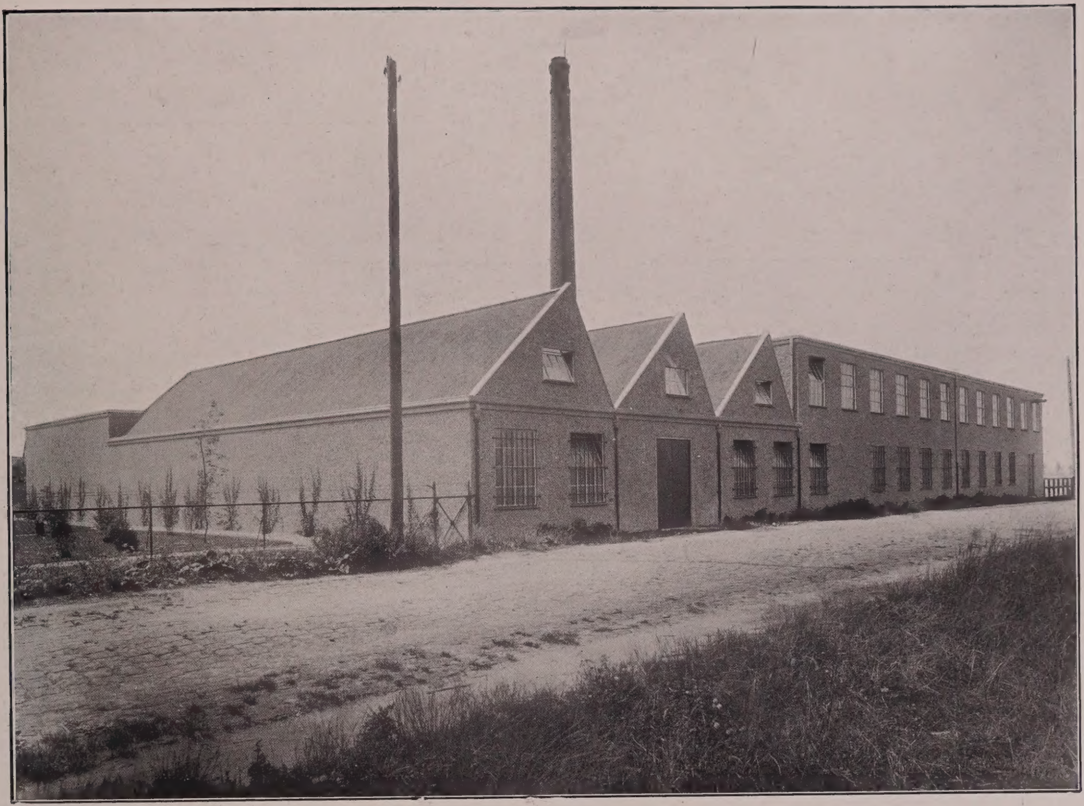

Plaat 40. Opslagplaats en Drogerij van de Imp. Tobacco Co. of Great Britain and Ireland, over het Y, Amsterdam.

Plaat 41. Fabriek van de Firma Benier & Co., Amsterdam.

Plaat 42. Garage en remise van de Amsterdamsche Rijtuig-Maatschappij, met torenwoningen, hoek Valerius- en Hendrik Jacobszstraten, Amsterdam.

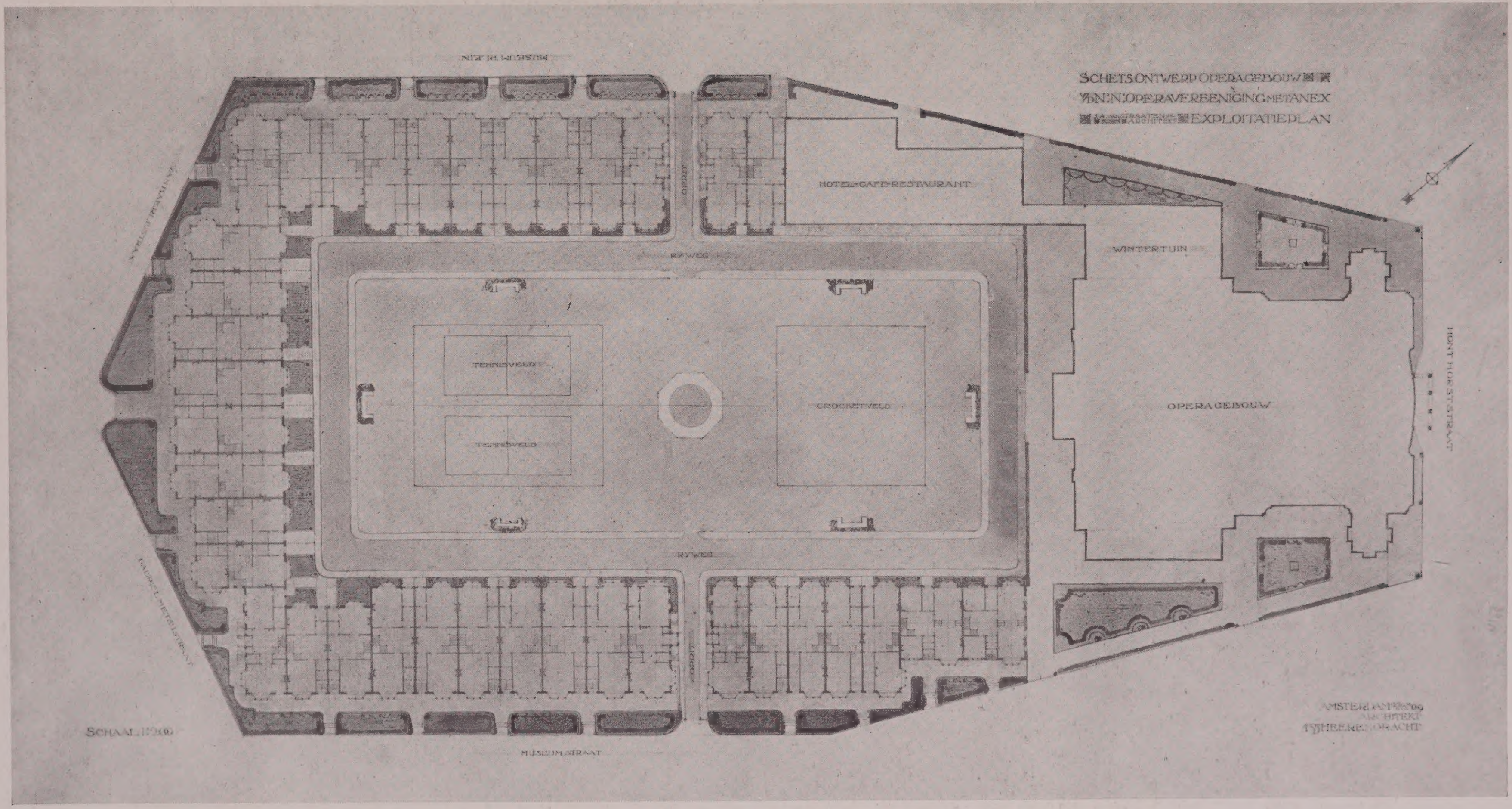

Plaat 43. Project voor de Noord-Nederlandsche Opera met hotel-restaurant en plan voor verschillende huizen (terrein van de IJsclub), te Amsterdam, Plattegrond.

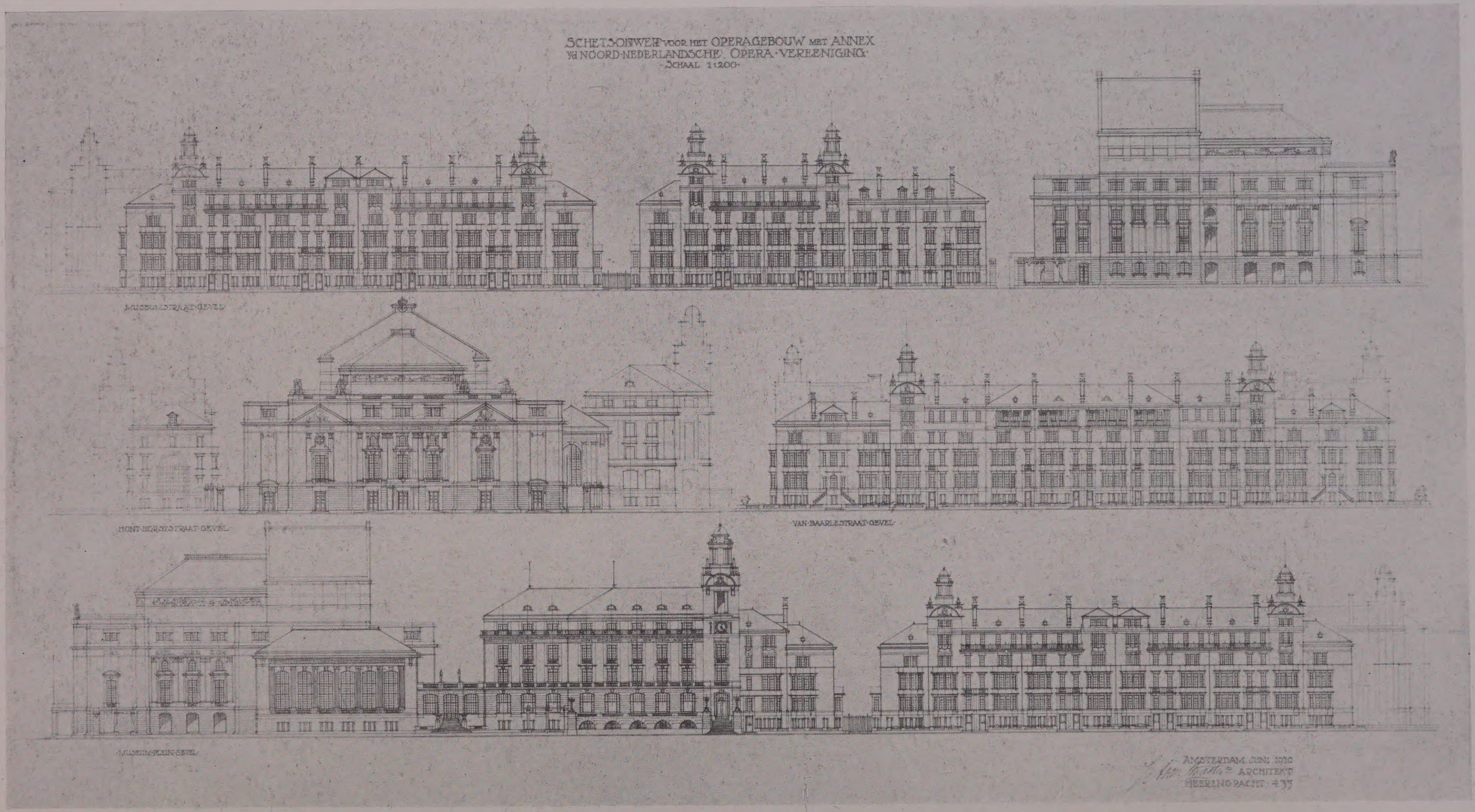

Plaat 44. Project voor de Noord-Nederlandsche Opera met hotel-restaurant en plan voor verschillende woonhuizen. Als voren, de Gebouwen.

Plaat 45. Project voor een hotel op den Dam te Amsterdam. Aanzicht der beide gevels (links „De Bijenkorf").

NEUCHATEL ASPHALTE COMPANY

DAMRAK 74 - TELEFOON 2239 NOORD - AMSTERDAM

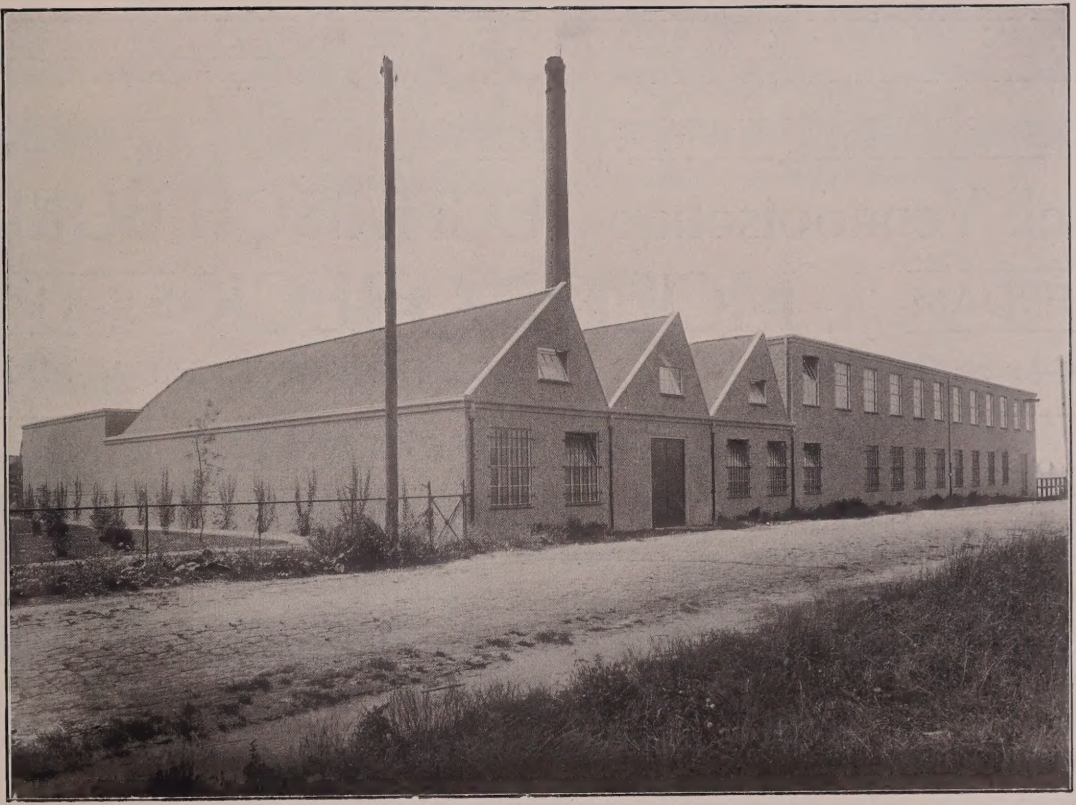

EEN DER VELE OPSLAGPLAATSEN EN FABRIEKEN DOOR ONS BEVLOERD MET
VAL-DE-TRAVERS ASPHALT

Val-de-Travers Asphalt is absoluut ondoordringbaar voor vocht, daarom voor opslagplaatsen van tabak en andere droge stoffen de aangewezen vloer.

Val-de-Travers Asphalt is nagenoeg onverslijtbaar, daarom voor werkplaatsen en fabrieken de aangewezen vloer.

Val-de-Travers Asphalt is gemakkelijk schoon te houden en laat geen vocht door, daarom voor melkinrichtingen en brouwerijen aangewezen voor bevloering.

Met VAL-DE-TRAVERS Asphalt zijn door ons alléén te Amsterdam in de laatste 5 jaar ruim 200.000 M^2 vloeren gedekt.

NEUCHATEL ASPHALTE COMPANY

DAMRAK 74 TELEFOON 2239 NOORD AMSTERDAM

NEDERLANDSCHE FABRIEK VAN BRONSWERKEN
V/H BECHT & DYSERINCK
STADHOUDERSKADE AMSTERDAM
RIJKS- EN HOFLEVERANCIERS
:: FABRIEKEN TE :: AMSTERDAM EN WEESP
KUNSTSMEEDWERK · BRONS- & KOPERGIETERIJ
KRONEN - ORNAMENTEN - LANTAARNS
TECHNISCHE AFDEELING: CENTRALE VERWARMING EN VENTILATIE, ELECTRISCHE KRACHT- EN LICHTINSTALLATIES

DE BEER & GNIRREP
Amstel 107-111 Amsterdam
Telephoon 159 Noord
Werken in
Marmer, Graniet
en alle andere Natuursteen

P. RYNJA - AMSTERDAM
REGULIERSGRACHT 134-136
TELEFOON NOORD 5079 - GEVESTIGD 1892
LICHTDRUKKEN
WIT OP BLAUW - ZWART OP WIT
„Sinaquadruk"
TECHNISCHE PAPIEREN
BUREAU-BEHOEFTEN

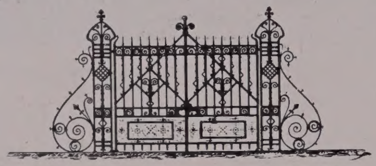
Gebrs VINCENT.
SCHIEDAM, Tel. Int. No. 14.
FABRIEK VAN:
IJzeren Hekken, fijne Smeedwerken,
Steek- en Wenteltrappen,
Inschuifhekken, Overkappingen,
IJzeren Bakken, Kookketels, enz.
Men lette s.v.p. op het juiste adres

WED. H. BONTAMPS
AMSTERDAM OPGERICHT 1883
VENLO OPGERICHT 1779
ROTTERDAM OPGERICHT 1905
PAPIERGROOTHANDEL
ENVELOPPEN- EN
PAPIERWARENFABRIEK

VLOER- EN WANDTEGELS
REGULIERSDWARSSTRAAT 108-114
HEYSTEE SMIT & Co
AMSTERDAM
TELEF: 5046

GLASBETONTEGELS
PLASTISCHE KRISTALPLAFONDS
LUXFER PRISMA'S
Wm VAN RIJN, AMSTERDAM
KEIZERSGRACHT 171 - TEL. N. 2621-3021

VERWARMING
Gashaarden Vulhaarden Vuurschermen Openhaarden Radiatoromkleeding Ventilatieroosters

VERSIERING
Bouw+Meubelbeslag Kerkornamenten Coupes Pendules Raam en Portière-Garnituren. enz:

KUNSTSMEEDWERK
VERLICHTING VAN : VILLA'S RESTAURANTS MAILBOOTEN KERKEN ENZ:

BLINXMA & Co.

RUYSCHSTRAAT 87-89 AMSTERDAM

CISELURE EN GRAVURE

BRONSWERKEN

ONTWERPEN EN PRIJSOPGAAF ZONDER VERPLICHTING

VERLICHTING
Lichtkronen voor Gas en Elektriciteit Salonlampen Appliques Tafellampen Lantaarns

ZILVERWERKEN
Bouilloirs Broodmanden Serviesen Presenteerbladen Wedstrijdbekers Candelabres enz:

J.V.

Fa de Vos en van Straaten.
Ateliers voor geschilderd en gebrand glas en glas in lood.

TELEFOON 586.

A.B.C. STRAAT 18-20. UTRECHT

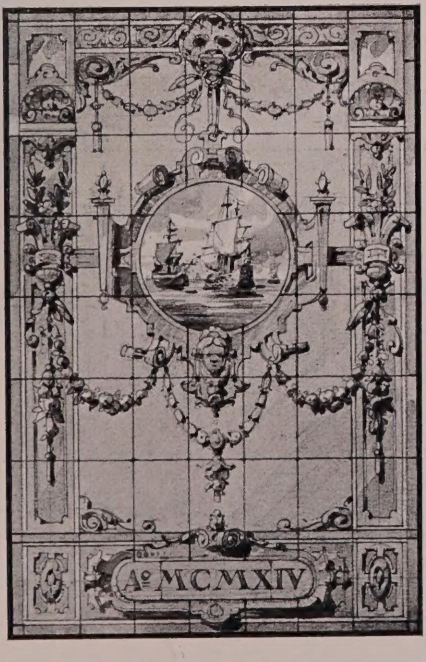

T. BUITINK

DECORATEUR - HUISSCHILDER

:: AMSTERDAM ::

BROUWERSGRACHT 43 :: TELEFOON 9001

WINKELMAN & VAN DER BIJL

FABRIEK VOOR
ARTISTIEKE METAALBEWERKING
WESTERSTRAAT 99
AMSTERDAM

KUNST- EN UTILITEITSWERKEN
IN ALLE METALEN

N.V. DRUKKERIJ „SENEFELDER"
AMSTERDAM
BELAST ZICH GAARNE MET
HET MAKEN VAN FOTOGRAFISCHE OPNAMEN, ZOOWEL BINNEN ALS BUITEN
DE REPRODUCTIE VAN BESTEKTEEKENINGEN (LUMINOGRAFIE)
HET MAKEN VAN CLICHÉ'S (AUTOTYPIE OF LIJN)

CONSTRUCTIE-WERKPLAATS
GEBRS. MEIJER
ANJELIERSTR. 130-134 - AMSTERDAM
TELEFOON N. 2577 GOUDEN MEDAILLE BRUSSEL 1897
SPECIAAL VOOR OVERKAPPINGEN, LICHTKAPPEN MET LEGRAMEN IN ELKEN VORM, SERRES, STEEK- EN WENTELTRAPPEN EN KUNSTSMEEDWERK

KOELEWIJN & VAN DEN ENT
DECORATEURS - HUISSCHILDERS
KERKSTRAAT 301 - AMSTERDAM
TELEFOONNUMMER NOORD 6129

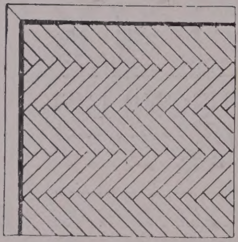

C. BRUYNZEEL & ZONEN
ROTTERDAM
PARKETVLOEREN
Eerste en grootste Importeurs van Maple, Rift en Amer. Greenen Vloeren

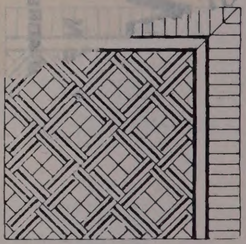

DRUKKERIJ M. LINDENBAUM & Co
AMSTERDAM - HEERENGRACHT 457
TELEGRAM-ADRES: LINDENBAUM TELEFOON Nos. NOORD 2519, 5511, 6467
Het adres voor Handelsdrukwerk
Speciaal ingericht voor GEÏLLUSTREERDE CATALOGI en RECLAME-DRUKWERKEN
Meest uitgebreide keuze van letters en ander materiaal

KONINKLIJKE ROTTERDAMSCHE BETONIJZER-MAATSCHAPPIJ

V/H VAN WANING & C^O^

HOOFDKANTOOR:
ROTTERDAM
TELEFOON LOK. 1096 - INTERCOMM. 1097

RICHT 1888
DEPOTS: ZUTPHE KRIMPEN AAN D IJSEL
TELEGRA BETONIJZER-WANING

FILIALEN:
GRONINGEN
EN ENSCHEDE
TELEFOON INTERCOMMUNAAL 339

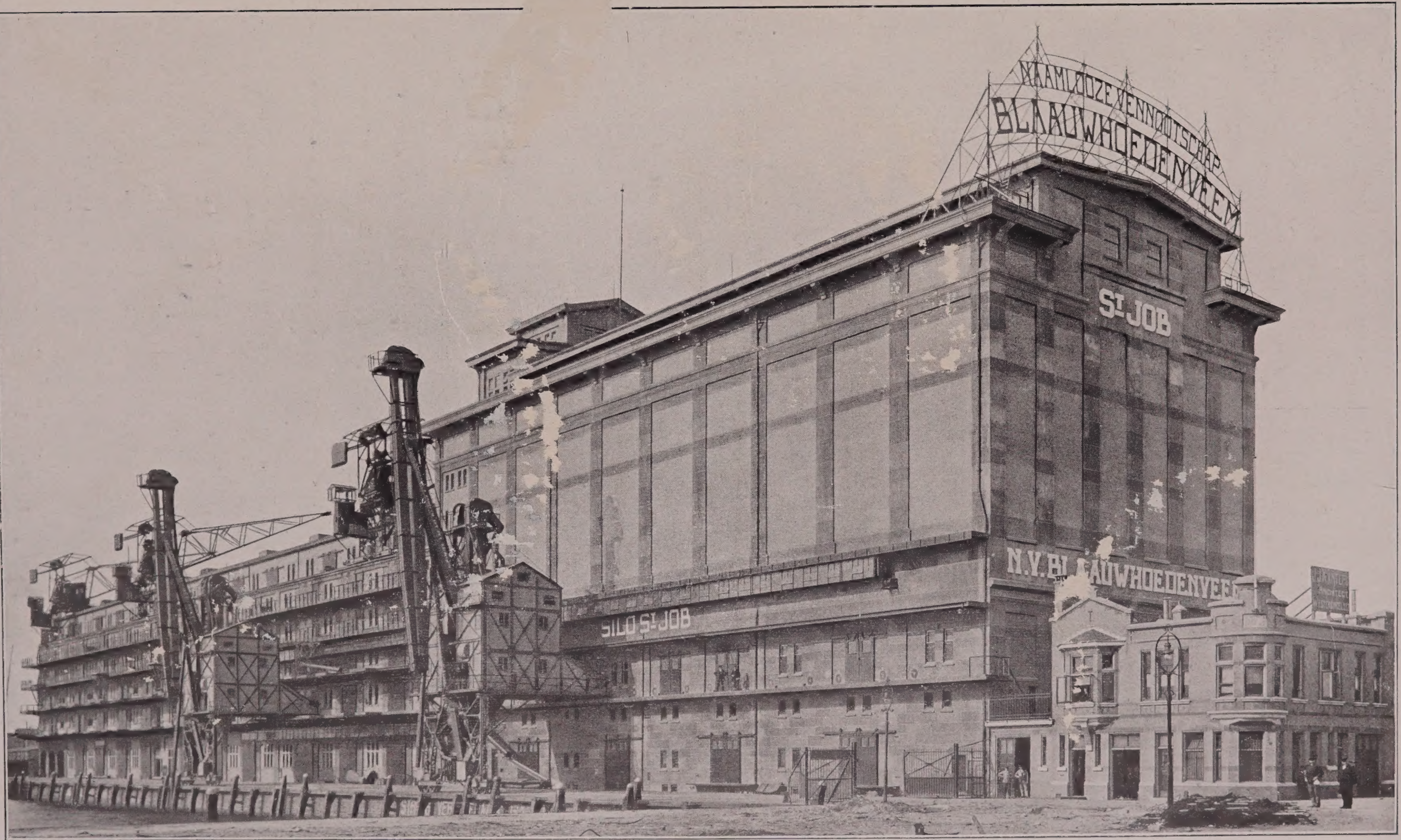

GRAANSILO EN PAKHUISPAND „ST. JOB" AAN DE ST. JOBSHAVEN TE ROTTERDAM — GROOTSTE GEBOUW VAN NEDERLAND

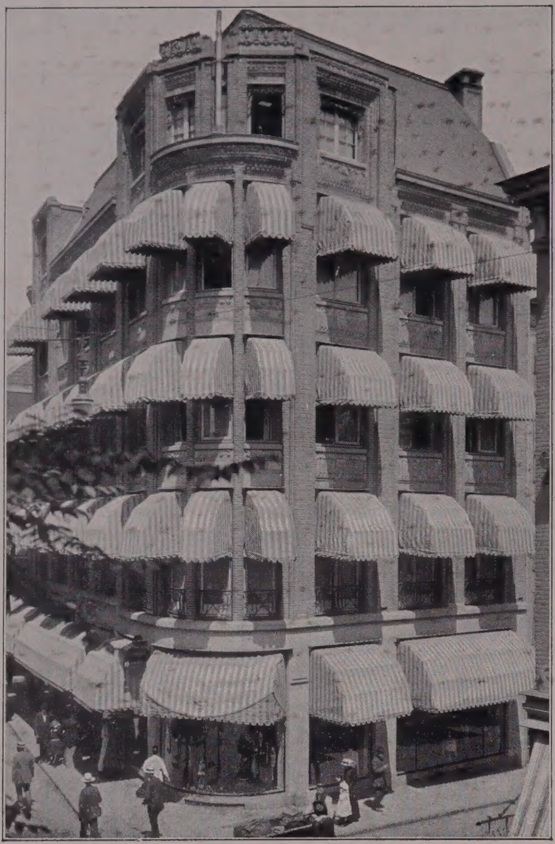

MAISON DE VRIES, KALVERSTRAAT HOEK SPUI, AMSTERDAM
Aan dit gebouw werden de Marquisen geleverd door de firma
J. F. KRÖNER & ZONEN

Amsterdamsche Jalousiënfabriek

Opgericht 1875

Spuistraat 240-242-246-248-250-252-254, Amsterdam

Speciale fabriek voor:

Rolluiken - Jalousiën - Zonneschermen
Marquisen - Serre-Dekking
Geschilderde Winkelgordijnen
Houten Parquet-Tapijten
Oprolbare Tochtschermen - Tuintenten
Groote Tuinparasols,
met of zonder Tafel
enz.

J. F. KRÖNER & ZONEN

Hofleveranciers van H. M. de Koningin
en H. M. de Koningin-Moeder

Spuistraat 240-242-246-248-250-252-254, Amsterdam

MIJNSSEN & Co.

INGENIEURS EN ELECTROTECHNICI

ELECTRISCHE INSTALLATIES VAN GROOTE MAGAZIJNEN, BANKEN EN HOTELS - EIGEN ELECTRISCHE INSTALLATIES EN WATERVOORZIENING VAN LANDHUIZEN - STOFZUIGINRICHTINGEN - INSTALLATIES VAN FABRIEKEN - BOVEN- EN ONDERGRONDSCHE STROOMLEVERINGSNETTEN
SCHEEPSINSTALLATIES

KEIZERSGRACHT 205 - AMSTERDAM

GETTY RESEARCH INSTITUTE
3 3125 01642 4349

M. LINDENBAUM & Co., AMSTERDAM